

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Πανεπιστημίου 334,
 Τ.Κ.: 264 43, Τ.Θ.: 2459, ΠΑΤΡΑ
 Τηλ.: 2610.224.629, Fax: 2610.623.238
 Email: pkpfpatr@otenet.gr

Πληροφορίες: Δρ. Γ. Χρ. Λυκοκανέλλος, Γεωπόνος

Δελτίο
Γεωργικών Προειδοποιήσεων
Φυτοπροστασίας

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ
Νº 06/11 - 10 - 2017

Για τις περιοχές:
ΑΧΑΪΑΣ, ΗΛΕΙΑΣ, ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ,
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, ΖΑΚΥΝΘΟΥ,
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ, ΙΘΑΚΗΣ

**Βλαστικά
στάδια :**

Διαπιστώσεις : Το επόμενο διάστημα πρόκειται να ξεκινήσει η συγκομιδή εσπεριδοειδών για τη νέα καλλιεργητική περίοδο, στην οποία μέχρι στιγμής, δεν έχουν εμφανιστεί ιδιαίτερα προβλήματα από εχθρούς ή ασθένειες. Οι συλλήψεις στο δίκτυο παγίδευσης για τον εχθρό “Μύγα Μεσογείου” (*Ceratitis capitata*) παραμένουν σε χαμηλά έως μέτρια επίπεδα σε όλες τις περιοχές. Παρόμοια εικόνα υπάρχει από τις παρατηρήσεις στο πεδίο για τους υπόλοιπους εχθρούς (κοκκοειδή, αλευρώδεις κ.α.).

Κορυφοξήρα

Συμπτώματα : Ασθένεια ξύλου, η οποία προσβάλλει πιο έντονα Λεμονιές, Νερατζιές, Κιτριές αλλά και τα υπόλοιπα εσπεριδοειδή. Ο μύκητας εισέρχεται στο δένδρο από πληγές. Η περίοδος μόλυνσης μπορεί να είναι από Οκτώβριο ως Απρίλιο με άριστες θερμοκρασίες ανάπτυξης 14 °C - 28 °C. Οι σταγόνες ευνοούν τη μεταφορά του μολύσματος και βοηθούν στην εξάπλωση της ασθένειας. Τα συμπτώματα της, εμφανίζονται αρχικά με τη μορφή απότομου μαρασμού χλώρωσης και πτώσης των φύλλων, σταδιακή ξήρανση των ακραίων βλαστών που μπορεί να εξελιχθεί σε αποξήρανση χοντρών κλάδων ή ακόμα και αποπληξία του δέντρου. Προκαλείται μεταχρωματισμός των αγγείων του ξύλου.

Συστάσεις : Καλλιεργητικά μέτρα:

- ο Αφαίρεση και καταστροφή των ξερών βλαστών, κλαδίσκων, βραχιόνων, ξερών δένδρων.
- ο Αποφυγή δημιουργίας πληγών ιδιαίτερα στο ριζικό σύστημα αλλά και στον κορμό και τα κλαδιά κατά τις καλλιεργητικές εργασίες.
- ο Να γίνεται απολύμανση των εργαλείων κλαδεύματος.
- ο Να αποφεύγεται το όργωμα από Οκτώβρη ως Μάη.
- ο Όπου είναι δυνατό να λαμβάνονται μέτρα προστασίας των δέντρων από χαλάζι, παγετό και ανέμους (χρήση ανεμοθραυστών περιμετρικά, ανεμομικτών κλπ).
- ο Στις νέες φυτεύσεις να γίνεται χρήση υγιούς και ανθεκτικού πολλαπλασιαστικού υλικού.

Χημικά μέτρα: Προληπτικές επεμβάσεις με εγκεκριμένα χαλκούχα σκευάσματα . Οι ψεκάσμοι πρέπει να αρχίζουν με την έναρξη της περιόδου των βροχών το Φθινόπωρο και να επαναλαμβάνονται (μέχρι αρχές της Άνοιξης). Έκτακτες επαναλήψεις μετά από παγετό ή χαλάζι.

Μύγα Μεσογείου

Η μύγα της Μεσογείου ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες και την παρουσία ξενιστών μπορεί να φτάσει 6-8 γενιές ανά έτος. Προσβάλλει τους καρπούς των εσπεριδοειδών από την έναρξη της ωρίμανσης και μετά όπου το θηλυκό ωτοκεί (σε ώριμους ή σχεδόν ώριμους καρπούς). Μετά την εκκόλαψή τους οι προνύμφες ορύσσουν στοές καταστρέφοντας τη σάρκα των καρπών και αφού ολοκληρώσουν την ανάπτυξή τους εξέρχονται των καρπών και πέφτουν στο έδαφος όπου και νυμφώνονται.

Συμπτώματα : Οι καρποί των εσπεριδοειδών εμφανίζουν διαφορετικά επίπεδα ευπάθειας στο έντομο ανάλογα με το είδος και την ποικιλία. Τα νεράντζια είναι πιο ευπαθή και τα λεμόνια περισσότερο ανθεκτικά. Σε ώριμους καρπούς στο σημείο του νύγματος ο φλοιός είναι σκουρόχρωμος και υπερυψωμένος, ενώ γύρω παρατηρείται ελαφρώς αποχρωματισμός κατά ζώνες. Κάτω από το σημείο του νύγματος ο καρπός σαπίζει. Εσωτερικά η σάρκα παρουσιάζει φαγώματα και σήψεις λόγω δευτερογενούς προσβολής από διάφορα παθογόνα. Οι καρποί ωριμάζουν πρόωρα και παρατηρείται καρπόπτωση.

Συστάσεις : Καλλιεργητικά μέτρα: Συλλογή και καταστροφή των προσβεβλημένων καρπών που πέφτουν στο έδαφος ή είναι πάνω στα δένδρα.

Χημικά μέτρα: Να γίνεται τακτικός έλεγχος καρπών από την έναρξη της ωρίμανσης και μετά για την διαπίστωση της παρουσίας νυγμάτων ωτοκίας και προσβολών. Χρήση ελκυστικών παγίδων (αναρτώνται στους οπωρώνες λίγες εβδομάδες πριν οι καρποί γίνουν επιδεκτικοί προσβολής) για τον έλεγχο του πληθυσμού και εφαρμογή δολωματικών ψεκασμών - με βάση τις συλλήψεις των παγίδων και το στάδιο ανάπτυξης των καρπών από την έναρξη μεταχρωματισμού και μετά (20 ενήλικα / παγίδα / εβδομάδα).

Δολωματικοί ψεκασμοί : Δεν καταστρέφουν τα ωφέλιμα έντομα. Έναρξη με την αλλαγή του χρώματος των καρπών και επανάληψη κάθε 7-10 ημέρες. Η εφαρμογή γίνεται στο νότιο τμήμα της κόμης του κάθε δένδρου ή κάθε 2^ο ή 3^ο δένδρου και σε ύψος 1-2 m, κυρίως σε κλάδους που δεν έχουν καρπούς. Ενδείκνυται να ψεκάζονται και θάμνοι ή φράκτες περιμετρικά του οπωρώνα. Στο ψεκαστικό υγρό εκτός από το εγκεκριμένο εντομοκτόνο προσθέτουμε και ελκυστική ουσία.

Ψεκασμοί καλύψεως: Εφαρμογή με την έναρξη της αλλαγής του χρώματος και επαναλήψεις ανάλογα με τη διάρκεια δράσης του χρησιμοποιούμενου εντομοκτόνου και την ημερομηνία συγκομιδής.

Μαζική παγίδευση: Αποτελεί βιοτεχνολογική μέθοδο που σέβεται απόλυτα το περιβάλλον. Βασίζεται σε έτοιμο δόλωμα, με την μορφή παγίδων, προσέλκυσης και θανάτωσης των ακμαίων του εντόμου με την δραστική ουσία δελταμεθρίν. Η ανάρτηση των παγίδων γίνεται νωρίς με χαμηλό πληθυσμό των εντόμων και πριν την ωρίμανση των καρπών. Συνεπώς όσοι έχουν σκοπό να ακολουθήσουν αυτήν τη μέθοδο καταπολέμησης του εντόμου θα πρέπει να ξεκινήσουν αυτή την εποχή.

Σήψεις καρπών

Διάφορες σήψεις καρπών (π.χ.): *Penicillium* spp., *Phytophthora* spp., *Alternaria* spp., *Botrytis cinerea*

Οι μύκητες του γένους Φυτόφθορα διατηρούνται στο έδαφος. Η μόλυνση των καρπών γίνεται με τα σταγονίδια (βροχή) που εκτινάσσουν τα σπόρια του μύκητα από την επιφάνεια του εδάφους κυρίως στους καρπούς που βρίσκονται στις ποδιές των δέντρων. Η μόλυνση προκαλείται ανεξάρτητα από την ύπαρξη πληγής στους καρπούς. Μολυσμένοι καρποί, οι οποίοι δεν εμφανίζουν συμπτώματα μπορεί να συγκομιστούν και να μεταδώσουν τη σήψη σε γειτονικούς υγιείς καρπούς. Αντίθετα η μόλυνση από τα σπόρια των Πενικιλίων προκαλείται στους καρπούς από πληγές. Μεταφέρονται με τον αέρα.

Συμπτώματα : Καρποί με σήψη. Αρχικά καστανή κηλίδα με ασαφή όρια. Ο φλοιός παραμένει δερματώδης με χαρακτηριστική μυρωδιά (ταγκίλα). Σε συνθήκες αυξημένης σχετικής υγρασίας, η κηλίδα καλύπτεται από λευκή εξάνθηση (μυκήλιο του μύκητα). Οι καρποί που έχουν προσβληθεί από πενικίλλια, γρήγορα γίνονται μαλακοί, υδαρείς και μouxλιάζουν (χρώμα - ανάλογα με το είδος του μύκητα).

Συστάσεις : Καλλιεργητικές πρακτικές για διατήρηση εύρωστων δένδρων και ποιοτικών καρπών.

Κλάδεμα και υποστύλωση των χαμηλών κλάδων (ποδιάς) για να έχουν απόσταση οι καρποί από το έδαφος (κατά προτίμηση πάνω από 60 εκ.). Τακτική απομάκρυνση και καταστροφή των καρπών που πέφτουν στο έδαφος (με παράχωμα ή άλλο αποτελεσματικό τρόπο). Καθυστέρηση συγκομιδής μετά από βροχή ή δροσιά. Προσεκτικός χειρισμός των καρπών κατά την συγκομιδή, διαλογή, συσκευασία και εμπορία για να μη δημιουργούνται πάσης φύσεως τραυματισμοί στο φλοιό. Έλεγχος εντόμων που προκαλούν πληγές στην επιδερμίδα.

Χημικά μέτρα: Ψεκασμός πριν ή αμέσως την έναρξη των βροχοπτώσεων του φθινοπώρου μόνο με εγκεκριμένα σκευάσματα. Να προτιμηθούν τα χαλκούχα σκευάσματα γιατί προστατεύουν τους καρπούς για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και παράλληλα καταπολεμούν και άλλες ασθένειες. Καλό λούσιμο των καρπών και στο εσωτερικό της κόμης μέχρι και το 1,5 m ύψος. Επανάληψη των ψεκασμών μετά από έντονες βροχοπτώσεις.

Ψευδόκοκκος

Συμπτώματα : Στα σημεία επαφής των καρπών, του καρπού με το μίσχο, στις μασχάλες των κλαδιών και στα ίδια τα κλαδιά εμφανίζεται βαμβακώδες επίχρισμα (βαμβακώδεις σάκκοι). Οι καρποί υφίστανται σημαντική υποβάθμιση ως προς την εμπορική τους αξία από τα διάφορα αποχωρήματα του εντόμου και την άφθονη μελιτώδη ουσία που εκκρίνει. Εξασθενεί τα φυτά με την απομόζηση χυμών κι επιπλέον προκαλεί την ανάπτυξη καπνιάς στα μελιτώδη εκκρίματά του. Στα εσπεριδοειδή μπορεί να προκαλέσει πτώση μικρών καρπών.

Συστάσεις : Μόνο σε οπωρώνες με σοβαρές ζημιές να γίνουν επεμβάσεις με εγκεκριμένα σκευάσματα, σύμφωνα με τις οδηγίες της ετικέτας σύμφωνα με τις λίστες που έχουν εκδοθεί.

Κόκκινη ψώρα

Συμπτώματα : Η ζημιά που προκαλείται στους καρπούς οφείλεται στην παρουσία του κοκκοειδούς (κόκκινο ψώρασμα και μαύρισμα από την καπνιά) και στις κηλίδες που δημιουργούνται μετά την απομάκρυνσή τους. Στους νεαρούς καρπούς, στα σημεία των νυγμάτων παραμορφώνονται τα κύτταρα, σκληραίνει ο φλοιός και αργότερα σχηματίζονται μικρές εσοχές, οι οποίες παραμένουν μέχρι την εποχή της συγκομιδής μειώνοντας την εμπορική τους αξία. Η απόσπαση ή το ξέπλυμα των κοκκοειδών από τον καρπό είναι δύσκολη, ακόμα και μετά από το χειρισμό τους στα συσκευαστήρια.

Συστάσεις : Η καταπολέμηση είναι απαραίτητη μόνο στα δενδροκομεία που διαπιστώνονται σοβαρές προσβολές από κάποιον ή/ και από τους δύο παραπάνω εχθρούς.

Φυτοπροστασία: Ιδιαίτερη προσοχή κατά την εφαρμογή σκευασμάτων σύμφωνα με τις εγκρίσεις.
Συμβουλευτείτε το Γεωπόνο σας πριν από κάθε εφαρμογή και εφαρμόστε πιστά τις οδηγίες ετικέτας.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΑΚΚΟΥΛΗ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ**